

"УПРАВНИОТ ОДБОР" НА МПЦ - СИНОДОТ ГИ РЕШАВА ПРОБЛЕМИТЕ СО "ЦРКОВЕН МОЛК" И ПОКАЈАНИЕ

Рајот Божји на земјата, светото место Говрлево - Скопско, каде што битисуваат и егзистираат неколку македонски цркви и манастири, кои многу тешко се справуваат со економското бремене, ќе биде зачуван, иако веќе одреден период се осквернува од духовните чеда и од економските ламји, чии апетити несразмерно му дишат во врат за да го лапнат и да го уништат за век и веков.

Но, добиената битка не значи завршување на при-

ЦРКВАТА "СВ. ТРИФУН" ПРЕДМЕТ НА РАСПРОДАЖБА

тите ќе останат задумани со прстот на чело - што да се прави во иднина. Сепак, краткиот бунт покажа дека постојат многу слабости во Црквата, од тајна врска меѓу економските фактори и црковните достоинственици, кои го пронајдоа патот за функционирањето на заедничкиот јазик, кој се надградува врз база на зацврстувањето на односите меѓу Црквата и профитерите, па сè до начинот на одржувањето на редот и мирот во МПЦ.

ПОГЛАВАРОТ НЕ ГО "ОБРА" БОСТАНОТ!

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

казната, бидејќи и во љубовта и во војната се дозволени сите средства, па така "Али баба и 40 разбојници" не можат преку ноќ да бидат прогласени за светци, освен ако однапред не го платиле склучениот "цех", кој беше спречен од чесните верници и од јавноста.

Затоа, војната за зачувување на говрлевските цркви и манастири штотуку почна, а додека трае примирјето ќе се премеруваат ставовите, ќе се бараат начини за остварување на целта, но се разбира секој учесник во тајната "берзанска трансакција", која беше спречена од верниците и од месното население, ќе го преиспитува својот став, или ќе бара ум и патишта за да се врати на теренот и да го лапне драгоцениот камен за брусење, од кого само профитерот ќе има голема корист, а останана-

"На ова копач не се удира, ова е свето место, манастир не се продава. А што правелте тие во митрополијата, јас не знам", велеше сестра Параскева, игуменија на манастирот "Св.Трифун".

"Ние ќе бараме одговорност од сите оние кои во случајов се инволвирани во тоа. Треба секој да сноси одговорност, Уставот тоа го налага, не го налагам јас. Таму стои дека секој кој направил злоупотреба со имотот, треба да надомести и да одговара кривично пред судските власти на МПЦ", изјави г.Петар, митрополит Преспанско-пелагониски.

Владиката Кирил, исто така, јавно се изјасни против скандалозната продажба.

"Нема друго решение, ќе треба да се поништи тој договор, апсолутно. Меѓутоа, не треба да се крева толку голем прав веднаш и во најмала рака. Еве, сега со судски процеси ќе разрешуваме. На неког можеби му годи да се обезглави Црквата", изјави митрополитот Полошко-кумановски г. Кирил.

КУРШЛУС ВО ЦРКОВНИТЕ РЕДОВИ

Според последните проценки и анализи, постапката е запрена, бидејќи атакот врз црковниот културен центар во Говрлево претставува опасна атомска бомба која може да овозможи уривање на темелите на Црквата, односно беше доведено во прашање функционирањето на Синодот, кој одлучува за сè, но не и за малите епизоди од шпанските сапуници, кои сè повеќе се гледаат во Македонија.

Владичите многу брзо му простија на поглаварот Стефан, иако претходно многу остро го кудеа неговиот чин, продажбата на црковниот имот на Скопската епархија, која се наоѓа под капата на Неговото Блаженство.

За среќа, големата несреќа митрополитската војна, односно разногласието траеше кратко, додека првиот меѓу еднаквите беше во духовна посета на Романската православна црква и набрзо сè

се заврши со гаснење на пожарот.

Но, таа покажа дека некој намерно или ненамерно го влече за уши поглаварот на МПЦ Г.Г. Стефан, кој со своите економски совети за водењето на црковниот трезор, кој сè повеќе е тенок, бидејќи православните верници, претежно Македонци немаат пари за леб, а камоли за Божја прошка.

Меѓутоа, лебот и црковното опстојување на МПЦ се сосема две спротивни и неспоредливи страни, кои ако заеднички се спојат тогаш станува куршлус, кој овој пат

највисоките црковни великодостојници во Синодот на МПЦ, иако според Уставот на Црквата функционирањето и работењето на мајката Божја и на самите епархии е во рацете на надлежниот архијереј, кој може самостојно да одлучува за одредени потези во администрирањето на епархијата. Но, истовремено тој може да побара благослов од поглаварот и од неговите браќа архијереји, што значи слога и спокојство во внатрешните односи на Црквата. Меѓутоа, ова строго канонско и црковно устројство на МПЦ, својствено за сите црк-

пијат кафе трошејќи ги работното време и драгоцените пари кои ги издвојуваат граѓаните. Механизмите за вреднување и за заштита на културно-историските објекти одамна се наоѓаат во длабока криза, бидејќи оваа дејност ја напуштаат младите генерации, а постарите заминуваат во пензија или се разделуваат од земскиот живот неоставајќи зад себе наследници и мајстори на својот конзерваторски и реставраторски занает.

БОРБА ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА АРТЕФАКТИТЕ

Улогата на Синодот и на неговите членови во зачувувањето на воената секира е дискутабилна, затоа што постојаното создавање скандали и премолчувањето на вината за одредени потези на владиците, односно на поглаварот создава контролиран хаос и дезинтеграција на Македонската православна црква. Таквиот начин на разрешување на проблемите во "Управниот одбор" на МПЦ доведува до неформално водење на стратешките интереси на Црквата.

Згора на тоа, ако се мерат грешките, тогаш конкуренцијата е голема така што исходот од расправата на синодската седница за продажбата на црковниот имот беше очекуван. Црквата и многу порано го повлекуваше својот даден амин за одредени важни одлуки на Синодот, по што беше остро критикувана од јавноста и од владиците, чиј став бил надгласан во расправите по дискутабилните црковни прашања. Поради тоа владиците не побараа ниту кривична, а ниту морална одговорност од поглаварот на МПЦ Г.Г. Стефан за продажбата на црковниот имот во Говрлево. Според нив, за тоа бил надлежен судот, а не Синодот. Ова објаснување претставува синодски молк на владиците.

"Синодот само стави забелешка во смисла да се внимава или да се подготвува локалното население кога се донесуваат некои одлуки од

таков карактер за да не доаѓа до намалување на угледот на МПЦ", изјави портпаролот на МПЦ, владиката Тимотеј.

Инаку, по големиот отпор и оправдано создадениот револт во јавноста, МПЦ дефинитивно се повлече од продажбата на овој имот на Цементарница "Усје". Жителите на Говрлево се задоволни од нивната одлука, бидејќи ова наследство им припаѓа на нивните предци. Всушност, овој црковен имот претставува еден од најпознатите археолошки локалитети во Македонија, богат со артефакти од периодот на неолитот. Поглаварот на МПЦ се обиде ова древно место да ѝ го продаде на скопската Цементарница, која во близина откопува варовник, но и постојано ја загрозува архитектурата на вредните цркви и манастири.

Скопската епархија бараше 200.000 евра од грчките газди на Цементарницата за таа да може да стане сопственик на имотот со површина од 17.000 метри квадратни, на кој се наоѓаат седум цркви и манастири.

"Црковниот имот мора да се заштити", изјави неодамна сестра Параскева, која долго време упатува апели до директорот на Управата за заштита на спомениците на културата, Јован Ристов, бидејќи шестековниот манастир "Св. Трифун" и црквите околу него се културно богатство, но поради негрижата се оставени на милост и на немилост на забот на времето.

"Колку одев во тој манастир, а тоа беше во време на ексЈугославија. Одев и зборував да го стават под заштита на спомениците. Но, тие си играа", потенцира сестра Параскева, игуменија на манастирот "Св. Трифун".

Дрвениот, но и запуштен манастир останува во владение на МПЦ, односно на Скопската епархија со која раководи поглаварот. Во очекување на одредување на неговиот статус - споменик на културата или само манастир, сидовите и темелите на "Св. Трифун" попуштаат, поради што уште повеќе се згаснува неговата функција.

ОД КАБИНЕТОТ НА Г.Г. СТЕФАН

"Постојаното експлоатирање на ридот од Цементарница 'Усје' доведе до оваа состојба. Тоа што сакавме да го направиме е следново, да го тргнеме срамот и стравот од самиот манастир и на сета негова околина. Побаравме да се дислоцираат веќе распуканите и неупотребливи за богослужба и за молитва објекти. Конакот е во многу незавидна состојба, самата црква е многу оштетена. Прифативме да се дислоцираат тие објекти во најблиска близина на селото Говрлево, каде што новиот манастир 'Св. Трифун' би бил повторно во функција на жителите на Говрлево и на сите оние што го почитуваат овој манастир и празнувањето на Свети Трифун" се наведува во првичната изјава на поглаварот Г.Г. Стефан која беше пренесена во медиумите, но испратена од кабинетот на Неговото Блаженство.

може да се означи како жолт картон за поглаварот.

Но, ако длабоко се анализира новонастанатата ситуација, тогаш црковната лична грешка може да се окарактеризира како намерна лична грешка или советниците во црковниот двор го местат Г.Г. Стефан за да го оцрнат неговото име и тронот на Свети Климент. Овој опасен од пожица покажува дека ова не е прва грешка на поглаварот на МПЦ и тоа станува сериозна пречка во функционирањето на Црквата.

Имено, политичко-црковните врски се евидентни и тие не помагаат во градењето имиџ на духовниот лидер на рисјаните, но можат да послужат за навремено реагирање или стеснување на просторот за создавање црковни скандали.

Во последно време МПЦ континуирано е подложна на фронтален напад, кој од време-навреме ги потресува

ви во православието, може погрешно да биде сфатено од лаиците и од непознавачите на внатрешното уредување на Црквата како деспотскиот или диктаторскиот начин на водењето на имотот и на Црквата, го воведува во создавањето на погрешната слика за МПЦ. Затоа, постојат многу фактори кои треба да се разоткријат за да се сфатат работите околу чинот со пропаднатата продажба на говрлевските цркви и манастири. Тука треба да се смести и улогата на државата во создавањето и во рангирањето на културно-историските објекти. Подолго време државата, Министерството за култура и нејзините надлежни институции, Републичкиот завод за заштита на спомениците, се држат понастрана, односно не функционираат бидејќи рацете им се врзани. Но, затоа можат навремено да реагираат, а не да се кријат во своите канцеларии и да